

İKV BİLGİ NOTU

AB-KANADA KAPSAMLI EKONOMİ VE TİCARET ANLAŞMASI'NIN BEŞİNCİ YIL DÖNÜMÜ

Nagehan Nur Uysal, İKV Uzman Yardımcısı

Avrupa Komisyonu 2017 yılında geçici olarak yürürlüğe giren AB-Kanada Kapsamlı Ekonomi ve Ticaret Anlaşması'nı (*Comprehensive Economic and Trade Agreement-CETA*) beşinci yıl dönümü vesilesiyle yeniden değerlendiriyor. Bilindiği üzere yeni nesil serbest ticaret anlaşmalarından biri olan ve AB'nin o güne kadarki imzaladığı en kapsamlı ticaret anlaşması olma özelliğini taşıyan CETA, AB-Kanada arasındaki siyasi ve ticari ortaklığın mihenk taşı olarak görülüyor. Anlaşma hem AB hem de Kanada için enerji ve hammadde açısından bir tedarik kaynağı niteliğinde ve her iki taraf için de ekonomik sektörlere fayda sağlıyor. CETA aynı zamanda AB ve Kanada arasında yeşil malların ticaretini de ilerletti.

CETA'nın Temel Hedefleri Neler?

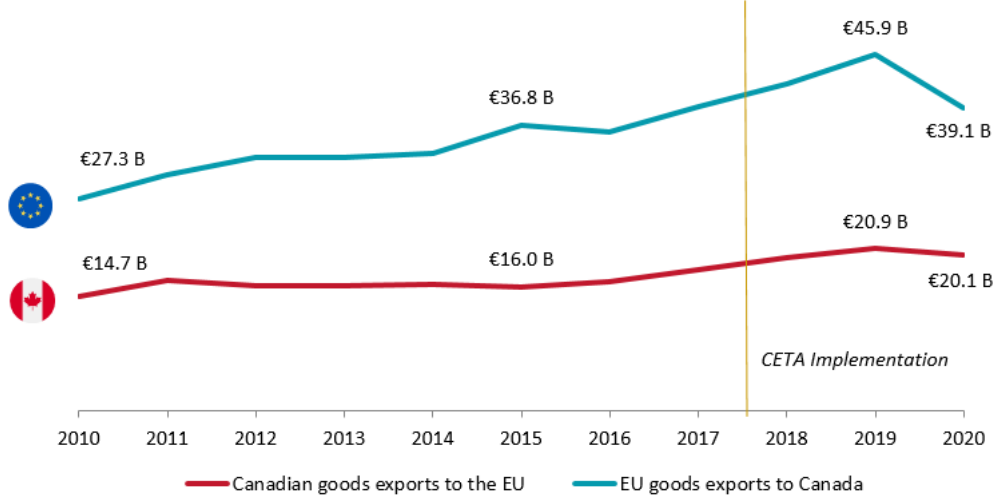
Anlaşmanın temel hedefleri en başta sürdürülebilir ekonomi, büyüme ve istihdam olmakla birlikte, gıda güvenliği, doğayı koruma ve insan haklarına kadar pek çok alana uzanıyor. CETA ekonomik getirilerin yanı sıra cinsiyet eşitliğinin iyileştirilmesini, adil bir rekabet ortamının oluşmasını ve küçük işletmelerin katılımının güçlendirilmesini teşvik etmeyi de amaçlıyor.

CETA'nın en önemli faydalanıcılarının başında AB'deki firmalar ve tüketiciler geliyor. Avrupalı şirketler gümrük vergisinden milyonlarca avro tasarruf ederken, AB vatandaşları da Kanada'dan ithal edilen çeşitli ürünleri daha ucuza tüketebiliyorlar. Bunun yanı sıra anlaşma sayesinde ihracatta Kanada'da geçerli bir sertifika almak için ürünün Avrupa'da test edilmesi yeterli oluyor. Dolayısıyla, bu kolaylık AB'deki üreticilerin hem zamandan hem de paradan tasarruf edebilmelerini sağlıyor.¹

¹ European Commission, "EU-Canada Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA)", https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/canada/eu-canada-agreement_en (Erişim Tarihi: 6.10.2022).

2010-2020 Yılları Arası AB-Kanada İhracatı ve CETA'nın İhracata Etkisi

Kaynak: "An overview of Canada-EU trade performance under CETA"²

Grafikten anlaşıldığı üzere CETA'nın uygulanmaya başlanmasının ardından ihracatta artış gözlemleniyor. Özellikle 2019 yılında hem AB hem de Kanada'nın ihracatının en yüksek noktayı yakaladığı görülüyor.

AB ile Kanada arasındaki ikili mal ticaretinde son beş yılda %31 artış yaşandı ve toplam miktar 60 milyar avroya ulaştı. Gıda ve tarım ürünleri ticaretinde ise %41 büyüme ile Kanada'ya AB mal ihracatı CETA'nın yürürlüğe girmesinden bu yana %26 arttı. Aynı zamanda, AB'nin Kanada'dan enerji ithalatı 2016 ve 2021 yılları arasında %70 oranında arttı.³

Bugüne kadar imzalanan ticaret anlaşmaları içerisinde en yeşil, en kapsayıcı ve en sürdürülebilir anlaşma olduğu belirtilen CETA iklim, çevre ve iş gücü konusunda güçlü maddeler içeriyor. Nitekim anlaşma sayesinde 2021 yılında çevreci ürünlerin ticaretinin %27 oranında artarak 4,6 milyar avrodan 5,9 milyar avroya yükseldiği görülüyor.

CETA'nın AB için bu kadar önemli olmasının bir diğer sebebi ise tarifeleri ve ihracat kontrollerini kaldırmak suretiyle Kanada'nın zengin ham madde kaynaklarına erişim imkânı tanınması. Özellikle küresel ticaret zincirlerinde sıkıntıların yaşandığı bugünlerde pil üretimi gibi kritik sektörlerin kaynak sorunu yaşamamasını sağlıyor. Nitekim 2016-2021 döneminde AB'nin Kanada'dan ithal ettiği temel metallerin (*base*

² https://www.international.gc.ca/trade-commerce/assets/pdfs/economist-economiste/statistics-statistiques/joint-ceta-statistics-report-ec_final-np-en.pdf

³ European Commission, "CETA turns 5: a privileged partnership for sustainable growth and secure supplies", https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_5654, 21.09.2022.

metals) %143, minerallerin ise %131 arttığı görülüyor.

AB-Kanada Kapsamlı Ekonomi ve Ticaret Anlaşması hakkında daha kapsamlı bilgiye Avrupa Komisyonunun ilgili [web sayfasından](#) ulaşmak mümkün.